

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди
Кафедра освітології та інноваційної педагогіки
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Навчально-науковий інститут публічного управління
та державної служби
Кафедра публічної політики
Інститут досліджень безпеки Європейського Союзу (Франція)
Гранадський університет (Іспанія)
Жешувський університет (Республіка Польща)
Університет третього віку в Громадкі (Республіка Польща)
Європейський інститут безперервної освіти (Словацька Республіка)
Педагогічний інститут Чендуського університету (КНР)
Університет імені Неджметтіна Ербакана (Туреччина)
Державний університет в Гуарапуаві (Бразилія)

Матеріали
VI Міжнародної науково-практичної конференції

**ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ВИЩОЇ І СЕРЕДНЬОЇ
ОСВІТИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

20–21 травня 2022 року

Харків
2022

ББК 74.58+74.20+88.40+88.840

УДК 37.013.77:[378+373.5]

П86

Редакційна колегія:

Балацинова А. Д. – канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Васильєва С. О. – д-р пед. наук, доцент, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Ворожбіт-Горбатюк В. В. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Кін О. М. – д-р пед. наук, доцент, доцент кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Лупаренко С. Є. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Попова О. В. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Рогова Т. В. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Собченко Т. М. – д-р пед. наук, доцент, доцент кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Ткачова Н. О. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Цапко А. М. – канд. пед. наук, доцент кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди.

Відповідальність за зміст, стилістику, орфографію та пунктуацію статей несуть автори

*Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
(протокол №7 від 20.07.2022 року)*

Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика : матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 20–21 травня 2022 р.) / за ред. Боярської-Хоменко А. В., Попової О. В. ; Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. Харків, 2022. 498 с.

У збірнику відображено психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої школи в умовах сучасних викликів. Він містить результати досліджень учених, викладачів, учителів, наукові пошуки докторантів, аспірантів, здобувачів вищої освіти з питань методології, історичного та компаративного дискурсу розвитку педагогічної науки; організаційних, дидактичних і методичних засад реалізації дистанційного та змішаного навчання; педагогічних засад інклюзивної освіти; інновацій в освіті; розвитку загальної і вищої освіти; освіти дорослих; цифрових трансформацій в публічному управлінні та адмініструванні.

Матеріали стануть у нагоді науковцям, докторантам, аспірантам, викладачам, здобувачам вищих закладів освіти, практичним працівникам у галузі освіти.

Хоу Цзяньвей	133
Національна народна китайська музика як засіб формування національної самосвідомості особистості	
Цуй Лун	136
Середовищний фактор розвитку професіоналізму майбутніх учителів фізичної культури у провінції Сичуань	
Чжан Гомін	139
Організація початкової мистецької освіти КНР	
Zhang Caijing	142
The Development of Non-Formal Education in China	
Чжан Ян	145
Реалізація ідей К. Орфа в практиці навчання музики в закладах середньої освіти КНР	
Чжао Цянь	149
Значення традиційної культури у дизайн-освіті в коледжах КНР	
Чжоу Ань	152
Використання цифрових технологій у музичній освіті Китаю	
Чжоу Ілей	156
Взаємозв'язки музичної культури та мистецької освіти в дослідженнях науковців КНР	

СЕКЦІЯ II

ОРГАНІЗАЦІЙНІ, ДИДАКТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО ТА ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

Башкір О. І.	160
Онлайнві застосунки сторітелінгу як методу навчання	
Боярська-Хоменко А. В.	163
Теоретичні основи проектування освітнього контенту в умовах змішаного навчання	
Голубнича Л. О.	166
Досвід викладання іноземної мови в умовах карантину	
Гук І. П.	170
Самоорганізація навчально-пізнавальної діяльності студентами під час дистанційного навчання	
Денисенко А. О., Ван Ціхуей	173
Онлайн-дозвілля як засіб музично-естетичного виховання майбутніх учителів мистецьких дисциплін	
Доценко С. О., Чепелєв О. О.	176
Досвід впровадження системи змішаного навчання в освітній процес	
Карпенко В. В.	180
Використання активних форм організації уроку історії в умовах дистанційного навчання (з досвіду роботи)	
Кульчицький В. Й.	183
Принципи дистанційного навчання у закладах вищої освіти	

Визначені позиції розвитку професіоналізму майбутніх учителів фізичної культури на прикладі Університету Сичуань ілюструють взаємозалежність освітніх, науково-дослідних і соціально-культурних процесів. Вони також слугують забезпеченню відповідності цілей, завдань вищої освіти потребам ринку праці держави, бізнесовим інтересам інвесторів у світовому вимірі, реалізації принципів науковості і практичної спрямованості навчання, втілення діяльнісного та індивідуального підходів, об'єктивності моніторингу якості фахової підготовки.

Список використаних джерел

1. Economics, Management, Law: current state and perspectives of development : Collection of scientific articles. Thorpe-Bowker, Melbourne, Australia, 2015. 252 p.
2. US News – рейтинг лучших мировых университетов 2021 года. URL: <https://www.usnews.com/info/blogs/press-room/articles/2020-10-20/us-news-unveils-2021-best-global-universities-rankings> (дата звернення : 01.02.2022).
3. Аніщенко О. В. Сучасні педагогічні технології: курс лекцій : Навч. посібник. Ніжин : Вид-во НДПУ ім. М. Гоголя, 2005.
4. Методологія US News. URL : <https://www.usnews.com/education/best-global-universities/rankings> (дата звернення : 01.02.2022)
5. Університет Сичуань. URL: [.http://www.cdut.edu.cn/type_gxlm/0203000102.html](http://www.cdut.edu.cn/type_gxlm/0203000102.html) (дата звернення : 01.02.2022)

ОРГАНІЗАЦІЯ ПОЧАТКОВОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ КНР

Чжан Гомін

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
м. Харків, Україна

У статті проаналізовано організацію початкової мистецької освіти КНР на сучасному етапі її розвитку, підготовку учителів мистецького профілю, відповідні навчальні плани та програми, а також заходи Міністерства освіти КНР щодо покращення якості початкової мистецької освіти.

Ключові слова: *початкова мистецька освіта, Міністерство освіти КНР, навчальний план, освітній процес.*

The article analyzes the organization of primary art education in the People's Republic of China at the current stage of development, the training of art teachers, curricula and programs, measures taken by the Ministry of Education of the People's Republic of China to improve the quality of primary art education.

Key words: *primary art education, Ministry of Education of the People's Republic of China, curriculum, educational process.*

Мистецька освіта передбачає розвиток спеціальних здібностей здобувачів, накопичення ними естетичного досвіду, формування ціннісних орієнтацій у

процесі активної мистецької діяльності. Зазначену освіту людина може здобувати на різних рівнях: початковому, профільному та вищому [1].

Початкову мистецьку освіту в КНР можна здобувати одночасно або паралельно з початковою та базовою середньою освітою. Урядом країни приділяється особлива увага розвитку обов'язкової освіти в сільських та віддалених районах. Крім базових навчальних предметів, учні вивчають у школі музику, хореографію й мистецтво [2].

Для поліпшення якості мистецької освіти уряд КНР намагається зміцнити соціальний статус шкільних педагогів у країні, а для цього передбачається покращення їхнього становище в суспільстві й підвищення заробітної плати. Варто відзначити, що свято вчителя стало першим професійним святом, яке почали відзначати в КНР. Для підвищення кваліфікації шкільних учителів створено спеціальну програму «Союз мережевого навчання педагогів». Причому особлива увага приділяється питанню підвищення педагогічної майстерності вчителів середніх і молодших шкіл.

Мистецька освіта відіграє важливу роль у вихованні й навчанні школярів. Вона допомагає учням відчувати, виражати, цінувати і створювати красу, формувати в них правильні естетичні поняття, виховувати благородні моральні почуття та глибокі національні емоції особистості.

Однак для втілення планів уряду щодо організації мистецької освіти в реальну практику необхідно забезпечити підготовку відповідних педагогічних кадрів. Цим займаються насамперед профільні університети, факультети. Проте під час здійснення професійної підготовки майбутніх учителів (не тільки творчих спеціальностей) їх заохочують до участі в кружках, фестивалях, факультативах, у різних видах мистецької діяльності.

Навчальні плани мистецьких програм у школах КНР створюються на підґрунті врахування художніх, музичних та танцювальних національних традицій Китаю. Наприклад, у Пекінській академії танцю учні 4 семестри вивчають народну хореографію (загальна кількість годин – 144). Одним із важливих завдань цього курсу є формування здатності молодого спеціаліста адаптуватися до масової культури та мистецької сфери сучасного суспільства, самостійно створювати танцювальні постановки в стилі фолк. При цьому необхідно враховувати, що китайський танець увібрав у себе народні основи танцю, придворні танці, мистецтво китайської опери, елементи бойових мистецтв і китайської філософії [3]. У роботі зі школярами їм пояснюють, що національні традиції хореографії Китаю визнані нематеріальним культурним надбанням країни, а це, своєю чергою, сприяє розвитку інтересу в китайських школярів до зазначених традицій.

Як з'ясовано в дослідженні, за останнє десятиріччя Міністерство освіти КНР неодноразово здійснювало аналіз стану розвитку мистецької освіти в школах та університетах, що забезпечують підготовку фахівців до її реалізації. В ухвалених урядом Постановах підкреслюється, що шкільна мистецька освіта КНР в останній час досягла значного прогресу, проте все ще залишається слабкою ланкою в шкільній освіті. Так, у цій галузі освіти існує багато проблем, наприклад такі: відсутність у деяких школах мистецьких курсів та нестача вчителів мистецтва, брак базової мистецької освіти в сільській школі тощо [4].

Для поліпшення якості мистецької освіти Міністерство освіти КНР ввело обов'язкове оцінювання художньої підготовки учнів початкових і середніх школах, середніх і середніх професійно-технічних навчальних закладах, сприймаючи цю підготовку як один зі складових комплексної оцінки стану розвитку учнів.

Національними нормативними документами в КНР передбачено, що загальний обсяг курсів мистецтва в закладах освіти не повинен бути нижчим за нижню межу в 9% від загальної кількості годин, передбачених національним навчальним планом. При цьому кількість аудиторних годин, що відводяться на вивчення мистецьких курсів, не повинна становити менше 20% від загальної кількості годин на мистецьких курсах на етапі обов'язкової освіти. Як з'ясовано в дослідженні, звичайні середні школи мають забезпечити 6 кредитів на викладання обов'язкових курсів з навчання мистецтва.

Слід зауважити, що в Китаї школи всіх рівнів і типів повинні розвиватися з урахуванням етнічних і регіональних особливостей. У межах кожного округу запроваджується система обміну вчителями мистецтва, зокрема їм пропонується робота в сільських школах у формі «відповідних контактів» та «туризму на село». Підкреслимо, що національна стратегія «Широкосмуговий Китай» допомагає зміцнювати мережу високоякісних мистецьких освітніх ресурсів для шкіл і класів у віддалених сільських районах. Зокрема, згідно рекомендацій уряду, школи повинні пропонувати учням велику кількість різних мистецьких факультативних курсів, створювати учнівські мистецькі клуби та групи за інтересами відповідно до місцевих умов. Школам усіх рівнів і типів пропонується розвивати місцеві мистецькі курси з урахуванням етнічних і регіональних особливостей. На державному рівні заохочується проведення закладами освіти різноманітних учнівських хорових та танцювальних заходів. Школам пропонується забезпечити таку ситуацію, щоб учні могли брати участь принаймні в одному виді мистецької діяльності протягом усього терміну навчання та розвивати свої інтереси й потреби, зокрема одне-два мистецьких захоплення.

Як встановлено в процесі наукового пошуку, вчителі мистецтва мають чіткий розподіл на повний робочий день по школах відповідно до кількості передбачених у навчальному плані аудиторних годин і кількості класів у школі. Ці вчителі мають рівні умови оплати праці з учителями інших дисциплін, причому в їхнє навчальне навантаження включається й участь у позакласних мистецьких заходах, організованих школою.

Слід констатувати, що позитивним аспектом у підвищенні якості мистецької освіти стало створення баз навчальної практики в сільських школах, а також залучення до керівництва педагогічною практикою студентів у школах викладачів мистецьких спеціальностей у коледжах і університетах за сумісництвом. Причому в районах і школах з недостатньою кількістю вчителів образотворчого мистецтва педагогам та адміністраторам з мистецькими знаннями дозволено працювати за сумісництвом після необхідної професійної підготовки. Крім того, дозволено працювати за сумісництвом вчителями образотворчого мистецтва в школах фахівцям у царині різних видів мистецтва, культурознавства й суспільних наук [4].

З метою покращення керівництва розвитком мистецької освіти й удосконалення механізму гарантування здобуття учнями цієї освіти провінційні (а

також префектурні й окружні) адміністративні департаменти освіти в КНР переглянули механізм управління зазначеною освітою. Так, відповідно до визначених державою стандартів кваліфікації вчителів, місцеві управління освіти організують акредитацію вчителів мистецтв у початкових і середніх школах та середніх професійно-технічних навчальних закладах. Зокрема, починаючи з 2014 р. у Китаї запроваджено систему щорічної звітності Міністерству освіти провінційних адміністративних департаментів освіти про результати розвитку шкільної мистецької освіти, включаючи дані про розробку навчальних програм з курсів мистецтва, розподіл учителів мистецтва, управління мистецькою освітою, фінансування й відбір засобів мистецької освіти. Крім того, починаючи з 2015 року Міносвіти КНР складає та оприлюднює щорічний звіт про розвиток вітчизняної шкільної мистецької освіти.

Виходячи з того, що основні потреби розвитку мистецької освіти мають бути забезпечені фінансовими інвестиціями в цю галузь у різних місцях, а кошти на мистецьку освіту повинні відповідно збільшуватися зі збільшенням освітніх фондів, заохочуються на рівні країни різні форми збору коштів для збільшення інвестицій у мистецьку освіту.

У світлі сучасних вимог Міністерство освіти КНР вважає за необхідне покращувати роботу щодо визнання передових колективів та окремих осіб у системі мистецької освіти. Особлива увага при цьому має приділятися забезпеченню гласності щодо визначення стану мистецької освіти, що дозволяє орієнтувати всіх членів суспільства на приділення увагу й підтримування розвитку шкільної мистецької освіти в країні, створення оптимальних умов для реалізації цього процесу, проявляти повагу й турботу про вчителів мистецтва.

Список використаних джерел

1. Малихіна О. В. Система мистецької освіти в ЗСО. URL: <http://surl.li/ctjcn>.
2. 教育部关于推进学校艺术教育发展的若干意见. 教体艺 (2014) 1 号. URL: <http://surl.li/ctjcm>.
3. 舞蹈编导课程教学大纲模板. URL: <http://surl.li/ctjcs>.

THE DEVELOPMENT OF NON-FORMAL EDUCATION IN CHINA

Zhang Caijing

PhD student

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics
Kharkiv, Ukraine

У статті аналізуються підходи китайських дослідників щодо розвитку неформальної освіти у Китаї. Схарактеризовано позитивні та негативні аспекти щодо залучення неформальної освіти в загальну освітню систему. На основі аналізу наукової літератури виокремлено основні недоліки розвитку неформальної освіти в Китаї.